

ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД
№ 1288/20.12.2017 г. НА РЕКТОРА НА СА „Д.
А. ЦЕНОВ“, ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПРОЦЕДУРА ПО ЗАЩИТА НА
ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“
ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ, КОНТРОЛ И
АНАЛИЗ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ
(СЧЕТОВОДСТВО)“

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност (счетоводство)“

Изготвил становището: доц. д-р Диана Карамфилова Ималова, СА „Д. А. Ценов“, катедра „Счетоводна отчетност“, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“, член на научното жури по защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“, съгласно Заповед №1288/20.12.2017 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“

Автор на дисертационния труд: Нина Николаева Йосифова, редовен докторант към катедра „Счетоводна отчетност“ при СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Тема на дисертационния труд: „Усъвършенствания на оценяването и отчитането на материалните запаси от внос“

Научен ръководител: доц. д-р Диана Ималова

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на научното изследване е разкриването на проблемите при оценяването и счетоводното отчитане на материалните запаси, придобити чрез внос.

Изследователската теза, която се защитава в дисертационния труд е, че съществуват възможности за усъвършенствания в методологията за оценяването и счетоводното отчитане на материалните запаси от внос, чрез реализирането на които ще се осигури формирането на обективна и точна първоначална счетоводна оценка на материалните запаси от внос, достоверното им представяне във финансовия отчет, вземането на адекватни управленски решения от ръководството на предприятието и провеждането на ефективен външен (данъчен и митнически) контрол на сделките по внос.

Дисертационният труд е в обем от 204 стр. и в структурно отношение се състои от увод (6 стр.), основно изложение в 3 глави (185 стр.) и заключение (6 стр.). Към дисертационния труд са представени библиографска справка и 5 актуални приложения.

В увода са обосновани актуалността и значимостта на изследваната проблематика, очертани са обектът и предметът на изследването, дефинирана е целта като са конкретизирани шест изследователски задачи за нейното постигане, формулирана е изследователската теза, посочени са методологията на научното изследване и ограниченията на неговия обхват.

В първа глава на дисертационният труд се изясняват теоретичните и правните аспекти на вноса като външнотърговска сделка. Анализирани са и творчески са развити приложимите понятия. Изведени са особеностите на външнотърговските сделки, и в частност на вноса, които обуславят спецификите при оценяването и отчитането на материалните запаси, придобити чрез внос. Изследвано е икономическо съдържание на външнотърговския договор за внос като основа за определяне на основните задължения на страните и дефиниране на компонентния състав на разходите по доставката на материалните запаси.

Във втора глава са изследвани методологическите аспекти на оценяването на материалните запаси от внос. Изяснени са ролята и значението на оценката на материалните запаси за счетоводното им отчитане. Анализирани са нормативните изисквания и правила за формирането на оценката на материалните запаси от внос – Закон за счетоводството, Директива 2013/34/ЕС, СС 2 - Отчитане на стоково-материалните запаси и МСС 2 - Материални запаси. Въз основа на извършените теоретични и емпирични изследвания са аргументирани насоки за усъвършенстване оценяването на материалните запаси от внос.

В трета глава акцентът е поставен върху търсенето на иновативни практико-приложни възможности за усъвършенстване счетоводното отчитане на материалните запаси от внос и калкулирането на доставната им стойност. Въз основа на

договореностите във външотърговски договори и извършен критичен анализ на прилаганата методология и организация за отчитане на материалните запаси от внос в проучените предприятия е разработен и приложен модел за оценяване и счетоводно отчитане на материални запаси от внос, наречен от докторантката - модел на франко доставната стойност. Чрез предложения модел се разграничават и систематизират разходите по внос и материалните запаси се представят достоверно във финансовия отчет. Като част от този модел е разработена и илюстрирана с практически пример методология за формиране и калкулиране на франко доставната стойност.

В заключението на дисертационният труд се обобщават изводите и постигнатите основните резултати от цялостното научно изследване, които представляват основа за извеждане на основните теоретико-методологични и практико-приложни постижения и приноси на труда.

Към дисертационния труд са представени 5 приложения, които имат отношение към проблемите на труда.

За целите на научното изследване докторантката е използвала и е цитирала разнообразна литература, включваща общо 111 литературни, нормативни и интернет източници, посочени в библиографската справка. Като брой и тематична насоченост те съответстват на темата на дисертацията и показват литературната осведоменост на докторантката. Същите са използвани добросъвестно, при спазване принципите на научната етика, и коректно са цитирани по възприетия ред.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Актуалността и значимостта на темата на дисертационният труд се обуславят, както от недостатъчната ѝ разработеност в литературата, така и от следните обстоятелства: значението на международната търговия за развитието на икономиката, разнообразието в условията при осъществяване на външотърговските сделки по внос, сложността на тяхната реализация и необходимостта да бъдат съобразявани изискванията на голям брой нормативни актове от счетоводното, митническото, данъчното и търговското законодателство при осъществяването на вноса и оценяването и отчитането на внесените материални запаси.

Целта на дисертационният труд, задачите за нейното изпълнение и изследователската теза са формулирани ясно и служат като добра основа на научното изследване. Структурата на дисертационният труд е правилно построена, отделните глави са съразмерни и като цяло обемът е оптимален, което дава възможност с необходимата логическа последователност и задълбоченост да се изследват основните

проблеми, свързани с оценяването и отчитането на материалните запаси от внос и да се обоснове и защити изследователската теза в теоретичен и практико-приложен аспект.

В дисертационният труд се прилагат подходящи научни подходи и методи на изследване. Критично се анализират и творчески се развиват съществуващите теоретични виждания и нормативни постановки, правят се анализи и обобщения на резултатите от емпиричното изследване, извеждат се изводи, открояват се проблеми, формулират се и се аргументират предложения, нови виждания, постановки и модели за счетоводно оценяване и отчитане, които имат съществено значение за счетоводната теория и практика и характер на научни приноси. Постигнатите резултати от научното изследване показват, че целта и задачите на дисертационният труд са изпълнени и научноизследователската теза е защитена.

Анализите, изводите и предложенията в изложението са илюстрирани с подходящи таблици (9 броя), фигури (4 броя), схеми (4 броя), диаграми (3 броя), включени в основния текст, и са допълнени с приложения (5 броя), което допринася за по-добрата им разбираемост и аргументираност.

Стилът и езикът на дисертационният труд са на високо равнище. Правилно се използва специализираната терминология.

Представеният автореферат е в обем от 45 страници и достоверно отразява в систематизиран вид съдържанието на дисертационния труд и постигнатите научни и практико-приложни резултати. Към него са представени справка за приносите, декларация за оригиналност и достоверност и списък на публикациите, свързани с дисертационния труд.

По темата на дисертационния труд са направени 4 научни публикации, в т.ч. 1 студия, 1 статия и 2 доклада, представени на международни научни конференции. Това показва, че части от дисертацията са станали достояние на широк кръг читатели и специалисти в областта на счетоводството, митническия и данъчния контрол.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

На базата на постигнатите теоретико-методологични и практико-приложни резултати в хода на научно изследване, могат да се изведат и систематизират научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд. Считаю, че докторантката в общи линии правилно ги е извела и формулирала в представената Справка за основните приноси в дисертационния труд. Като по-важни от тях могат да се определят:

1. Въз основа на анализ на теоретичните и нормативните постановки е изяснена същността на външнотърговската сделка от икономическа и правна гледна точка,

творчески са дефинирани приложимите термини, очертани са особеностите и са предложени класификации на външнотърговските сделки по внос, като е обосновано значението им за оценяването и отчитането на придобитите чрез тях материални запаси.

2. Въз основа изследването на теоретичните и практическите аспекти на сделките по внос е изведена и аргументирана връзката между франкирането и отчитането на разходите по доставката, която е определяща за установяване състава на разходите по внос на материални запаси. На тази основа е изведено ново понятие за оценяването на материалните запаси от внос - „франко доставна стойност“ (ФДС), която се определя като форма на проявление на историческата цена, използвана при първоначалната оценка на материалните запаси от внос.

3. Предложени са класификации на разходите по внос по редица класификационни признаци и е обосновано тяхното значение за счетоводното отчитане и калкулирането на доставната стойност на материалните запаси от внос.

4. На база на извършен критичен анализ на счетоводното отчитане на материалните запаси от внос и съобразяване изискванията на нормативна уредба (счетоводна, данъчна и митническа) и установените правила и практики в международната търговия са предложени и аргументирани възможности за усъвършенстване на: оценяването на материалните запаси от внос по тяхната франко доставна стойност; организацията на аналитичното отчитане на разходите по внос на материалните запаси чрез предложени номенклатури на разходите; организацията на синтетичното отчитане на доставката на материални запаси от внос и счетоводното отчитане на процеса по придобиване на материални запаси от внос.

5. Разработена е и е приложена методология за формиране и калкулиране на франко доставната стойност на материалните запаси от внос.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

1. Обосновете предимствата на предложени от Вас модел за оценяване и отчитане на материалните запаси от внос (моделът на франко доставната стойност)!

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на тема „Усъвършенствания на оценяването и отчитането на материалните запаси от внос“ е цялостно, завършено и оригинално научно изследване, което съдържа научни и практико-приложни резултати и приноси. Той отговаря изцяло на изискванията на ЗРАСРБ и на ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов“. Това е

основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и с необходимата убеденост да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да присъдим образователна и научна степен „доктор“ на Нина Николаева Йосифова по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“.

Дата: 06.03.2018 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Диана Имамова)